

Številka: 032-0006/2023-2

Datum: 15. 5. 2023

Občina Komen
Občinski svet

Zadeva: Odgovor na vprašanje članov občinskega sveta

Iz osnutka zapisnika 3. redne seje občinskega sveta Občine Komen z dne 29. 3. 2023 izhaja, da so nekateri svetniki izrazili željo vedeti ali so interni akti (Statut) skladni z Zakonom o lokalnih volitvah. Članica občinskega sveta Metka Zver je predlagala, da se preveri, ali je ureditev volitev vaških odborov v občini Komen, skladna z Zakonom o lokalnih volitvah:

*»V nadaljevanju je potekala izmenjava mnenj, ugotovitev in predlogov v zvezi z imenovanjem Vaških odborov. Na podlagi obravnave te tematike na seminarju v Kopru in v izogib nekaterim nejasnostim, je več svetnikov (**David Zega, Metka Zver, Urban Grmek Masič, Stojan Kosmina, Ivo Kobal**) želelo vedeti, ali so naši interni akti (Statut) skladni z Zakonom o lokalnih volitvah.*

*Zato **Metka Zver** predlaga, da se preveri ali je ureditev volitev vaških odborov v občini Komen, skladna z Zakonom o lokalnih volitvah.«*

V zvezi z navedenim podajamo naslednje pojasnilo:

Zakon o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12 – ZUJF, 14/15 – ZUUJFO, 11/18 – ZSPDSLS-1, 30/18, 61/20 – ZIUZEOP-A in 80/20 – ZIUOOPE) v 18. členu določa, da se na območju občine lahko ustanovijo ožji deli občine (krajevne, vaške ali četrtne skupnosti). Ime in območje ožjega dela občine se določi s statutom občine. Pri notranji členitvi mora občinski svet upoštevati zemljepisne, zgodovinske, gospodarske, upravne, kulturne in druge značilnosti območja.

30. člen ZLS določa, da občinski svet lahko kot svoja posvetovalna telesa z odlokom ustanovi krajevne, vaške ali četrtne odbore. Člane teh odborov imenuje in razrešuje občinski svet. Imenuje jih izmed prebivalcev posameznih ožjih delov občine, če v občini niso ustanovljeni ožji deli, pa izmed prebivalcev posameznih območij občine, določenih z odlokom. S statutom občine ali odlokom se lahko določi, da člane teh odborov imenujejo in razrešujejo na svojih zborih prebivalci ožjih delov oziroma z odlokom določenih območij občine. S statutom občine ali odlokom se lahko določi, da ima krajevni, vaški ali četrtni odbor pravico občinskemu svetu predlagati odločitve, ki se nanašajo na ožji del občine. Če tako določa statut občine ali odlok, mora občinski svet pred vsako odločitvijo, ki se nanaša na ožji del občine, obvezno pridobiti mnenje krajevnega, vaškega oziroma četrtnega odbora.

Iz navedenega izhaja, da lahko volitve oziroma imenovanje članov vaških odborov vaških skupnosti poteka na enega od načinov, ki ga določi vsaka posamezna občina s svojim statutom in sicer na občinskem svetu (30. člen ZLS), na zboru občanov (30. člen ZLS) ali v sklopu rednih volitev (ZLV). Nekateri, predvsem gre za večje občine, se odločijo, da bodo volitve članov odborov ali svetov vaških skupnosti izvedle v skladu z Zakonom o lokalnih volitvah (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 45/08, 83/12, 68/17 in 93/20 – odl. US) Poglavje IV. VOLITVE V SVETE KRAJEVNIH, VAŠKIH IN ČETRTRNIH SKUPNOSTI, členi 109.- 114.. Občine se za to možnost odločijo tudi in predvsem v primeru, ko ima ožji del občine, vaška ali krajevna skupnost pravno subjektiviteto.

Navedeno pomeni tudi, da je način imenovanja oziroma izvolitve določen v skladu z Zakonom o lokalni samoupravi, le v primeru volitev v sklopu rednih lokalnih volitev pa je določen na podlagi Zakona o lokalnih volitvah.

Statut Občine Komen (Uradni list RS 80/09, 39/14, 39/16) določa, da so na območju občine ustanovljeni ožji deli občine, način, organizacija in delovanje ter pravni status so določeni s statutom in odlokom občine (2. člen). V Občini Komen je zaradi zadovoljevanja posebnih skupnih potreb ustanovljenih 20 vaških skupnosti (2. in 66. člen Statuta).

68. člen Statuta določa, da je organ vaše skupnosti odbor, ki ga izvolijo volilni upravičenci s stalnim prebivališčem na območju vaše skupnosti na zboru občanov. Podrobnejši način izvolitve oziroma imenovanja določa Odlok o imenovanju, organizaciji in nalogah vaških skupnosti Občine Komen (Uradni list RS 57/10, 73/19). V skladu z 2. členom odloka je vaški odbor posvetovalno telo občinskega sveta in ima pravico občinskemu svetu predlagati odločitve, ki se nanašajo na ožji del občine. Odbor izvolijo in razrešujejo volilni upravičenci s stalnim prebivališčem na območju vaše skupnosti na zboru občanov. Kandidate za člane predlagajo volivci ožjega dela občine in politične stranke v občini. Kandidature s pisnim soglasjem kandidatov se vložijo na Komisijo za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja. Komisija mora prejeti najmanj toliko kandidatur, kot je članov sveta (3 ali 5). v primeru nezadostnega števila prejetih kandidatur, lahko komisija izda ponovni poziv k predlaganju kandidatov, v kolikor komisija niti po drugem pozivu ne prejme zadostnega števila kandidatur, imenuje vaški odbor občinski svet. V Občini Komen je s Statutom ustanovljenih 20 vaških skupnosti, po podatkih, zbranih za letošnje zbere občanov imajo vaše skupnosti od 26 pa do 534 volivcev.

Pregled načina volitev oziroma imenovanja ožjih delov nekaterih slovenskih občin:

Občina Hrpelje - Kozina ima 16 krajevnih skupnosti, člani svetov krajevnih skupnosti so izvoljeni na rednih lokalnih volitvah.

Občina Divača ima 5 krajevnih skupnosti, člani svetov krajevnih skupnosti so izvoljeni na rednih lokalnih volitvah.

Občina Sežana ima 13 krajevnih skupnosti, člani svetov krajevnih skupnosti so izvoljeni na rednih lokalnih volitvah.

Občina Horjul: vaše odbore imenujejo in razrešujejo občani na zborih občanov, potrdi jih občinski svet.

Občina Središče ob Dravi: občinski svet imenuje kot svoja posvetovalna telesa vaše odbore, člani so prebivalci občine oziroma posameznega območja.

Občina Dol pri Ljubljani: člane vaškega odbora imenuje občinski svet na predlog komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja izmed občanov s stalnim prebivališčem na območju, za katerega je vaški odbor ustanovljen.

Občina Poljčane: člane vaških odborov na predlog Komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja, imenujejo in razrešujejo občani, na zborih občanov, ki jih skliče župan za območje skupnosti, za katero je odbor ustanovljen.

Občina Žetale: člane odborov imenuje občinski svet na predlog komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja izmed občanov posamezne vaše skupnosti.

Občina Komenda: člane vaškega odbora imenuje občinski svet na predlog zbora vaščanov. Zbor vaščanov predlaga število in člane vaškega odbora.

Občina Mengeš: člane vaških odborov kot svoje posvetovalno telo imenuje in razrešuje občinski svet izmed prebivalcev posameznih ožjih delov občine.

Občina Dornava: člani vaških odborov so imenovani na zborih občanov, ki ga skliče župan. Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja z pozivom zbere predloge za člane vaških odborov.

Občina Brda: svet krajevne skupnosti in vaše skupnosti (14 vaških skupnosti, 1 krajevna skupnost) se voli za obdobje štirih let. Volitve v svet razpiše župan. Volitve se opravijo hkrati z volitvami župana in volitvami za člane občinskega sveta v skladu z ZLV.

Občina Apače: člane krajevno vaškega odbora imenujejo občani na zboru občanov.

Občina Grad: člane vaškega odbora imenujejo občani na zborih občanov.

Ob tem naj omenimo še, da je Ministrstvo za notranje zadeve in javno upravo v letu 2013 izvedlo pregled splošnih aktov (statuta, poslovnika občinskega sveta in poslovnika nadzornega sveta) 36 izbranih občin, med njimi tudi aktov Občine Komen. Postopek nadzora je obsegal

predhoden pregled splošnih aktov občine, ugotovitve o njihovi skladnosti z ustavo in zakonom, izvedbo razgovora na sedežu občine, pripravo obvestila o ugotovitvah nadzorstva in pisno seznanitev občine z ugotovitvami in/ali pisno opozorilo o ugotovitvah neskladja občinskih splošnih aktov z ustavo in/ali zakonodajo.

Delovni obisk s strani pristojne službe Ministrstva je bil opravljen dne 11. 6. 2013, poročilo o opravljenem pregledu in ugotovitvah smo prejeli 4. 7. 2013. Glede na ugotovljena neskladja splošnih aktov, je Ministrstvo predlagalo županu, občinskemu svetu in nadzornemu odboru, da opravijo uskladitev statuta občine, poslovnika občinskega sveta in poslovnika nadzornega odbora z zakoni v najkrajšem možnem roku in ministrstvo o tem obvestijo tako, da mu pošljejo sprejete spremembe in dopolnitve. Na podlagi pregleda je bilo usklajeno besedilo Statuta. Ministrstvo na podlagi opravljenega pregleda ni opozorilo na kakršnekoli nepravilnosti glede načina izvolitve oziroma imenovanja članov vaških odborov oziroma neusklajenost z zakonodajo.

Pripravila: Andreja Štok

mag. Erik Modic, župan

